

Tomasz M. Dąbek

Kościół w Maryi : Maryja w Kościele

Salvatoris Mater 18/1/4, 557-560

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ojciec prof. dr hab. Andrzej A. Napiórkowski, kierownik katedry Eklezjologii, członek zakonu paulinów opiekującego się duchową stolicą Polski z sanktuarium Czarnej Madonny, w swej kolejnej pracy zajął się relacjami między Matką Chrystusa a Kościołem*.

W pierwszym rozdziale zatytułowanym „Czy Kościół może być niemaryjny” (s. 9-26) zwraca uwagę na znaczenie nauki o Maryi w teologii i pobożności chrześcijan, na eklezjalną hermeneutykę maryjnych tekstów biblijnych pokazujących Maryję jako Matkę i wzór wspólnoty uczniów Jej Syna (s. 11-13), maryjną eklezjologię Ojców Kościoła (s. 13-16), rozwój mariologii i maryjności w Kościele katolickim (s. 16-21), by zakończyć przedstawieniem integralnej i interdyscyplinarnej mariologii we współczesnej teologii (s. 21-26).

Rozdział drugi to „Geneza i natura Kościoła” (s. 27-46). Kolejne punkty to Boga Ojca idea odkupieńczej wspólnoty (s. 27-30), Czasy Jezusa Chrystusa tworzącego Kościół mocą swego działania i Ofiary oraz przez posłanie Ducha Świętego (s. 30-40), Czym i kim jest Kościół (s. 40-42), Misyjna natura Kościoła (s. 42-46).

W rozdziale trzecim teolog zastanawia się: Dlaczego czcić Maryję? Podaje biblijno-teologiczne uzasadnienie maryjnego kultu (s. 47-71): teksty o Maryi jako pięknej Niewieście (s. 48), o Matce Mesjasza ze Starożytności (s. 48-50) i nowotestamentowe wypowiedzi o Rodzącej Chrystusa (s. 50-52), Maryi w rodzinie naturalnej i nadprzyrodzonej (s. 52-54), w rodowodzie Chrystusa (s. 54-56), przykładzie wiary (s. 56-61), w Kanie i pod krzyżem (s. 61-63) i w Apokalipsie (s. 63). Podsumowując tę część rozdziału, ukazuje perspektywę teologii mariologiczno-maryjnej (s. 63-65). Następnie podaje biblijne nakazy czci Maryi (s. 65-69): pozdrowienia anioła (Łk 1, 28), Elżbiety (Łk 1, 42), proroctwo Maryi (Łk 1, 48), okrzyk anonimowej kobiety (Łk 11, 27) i poznanie Boga przez Maryję (Rz 1, 20) (s. 65-69) oraz cztery magisterialne podstawy kultu Bożej Rodzicielki (s. 69-71): Jej Boże macierzyństwo, współdziałanie w dziele zbawienia, duchowe macierzyństwo i świętość (LG 66, por. 53, 62, 56).

W rozdziale czwartym noszącym tytuł: „Wniebowzięta umacnia wiarę w eschatyczne powołanie Kościoła” (s. 72-86) ukazuje ostateczne per-

Tomasz M. Dąbek OSB

Kościół w Maryi. Maryja w Kościele

SALVATORIS MATER
18(2016) nr 1-4, 557-560

* A.A. NAPIÓRKOWSKI OSPPE, *Kościół w Maryi. Maryja w Kościele*, Wydawnictwo JEDNOŚĆ, Kraków-Kielce 2016, ss. 215.

spektywy Ludu Bożego (s. 71-77), dokąd prowadzi go Wniebowzięta Pośredniczka (s. 77-80) rozdając łaski jako uczestnicząca i podporządkowana macierzyńska Pośredniczka (s. 80-84), która wspiera pielgrzymujący lud Boży (s. 84-86).

Rozdział piąty ukazuje Maryję jako Matkę miłosierdzia (s. 87-102) stojącą obok swego Syna, któremu przekazała ludzką naturę (s. 87-92). Sama doświadczała miłosierdzia od Boga Ojca w Duchu Świętym (s. 92-94), doznawała i uczyła się Bożego miłosierdzia w Jezusie (s. 94-96), by jako Uwielbiona być Pośredniczką miłosierdzia (s. 96-98), Matką Kościoła (s. 99-100), Pośredniczką miłości (s. 100-102).

W szóstym rozdziale Autor pokazuje, jak Maryja Niepokalana prowadzi ku nadprzyrodzonej nadziei (s. 103-109). Przypomina 150. rocznicę dogmatu o Niepokalanym Poczęciu (s. 103-104), mówi o Jej poczęciu przez Joachima i Annę (s. 104n) i jak prowadzi nas Ona do nadprzyrodzonej miłości (s. 105-108).

Rozdział siódmy to: „Jasnogórska Ikona wolności Jana Pawła II” (s. 110-136). Autor zwraca się ku myśli i modlitwie Wielkiego Papieża z Polski (s. 110-112), jego rozważaniom o tajemnicy maryjnego macierzyństwa (s. 112-114). Przypomina soborowe postulaty mariologiczne w tajemnicy Chrystusa i Kościoła (s. 114-117), związku Jana Pawła II z Jasną Górą (s. 117-119) jako miejscem obecności Matki (s. 119-120) – Przewodniczki wolności duchowej i narodowej (s. 120-122) i Królowej Polski (s. 122-124), Matki prawdziwej jedności (s. 125-127), Matki Kościoła (s. 127-129), Matki zawierzenia (s. 130-133). Kończy wskazaniem Maryjnej drogi nowej ewangelizacji (s. 133-135).

Rozdział ósmy poświęcony jest peregrynacji wizerunku Maryi jako współtworzenia kościelnej wspólnoty (s. 137-152). Podkreślony jest jej charakter chrystologiczno-eklezjologiczny (s. 137n), przypomniany obraz Maryi w biblijnym świetle nowej synagogi, czyli Kościoła, z odwołaniem się również do Katechizmu Kościoła Prawosławnego (s. 138-141), Jej eklezjalne macierzyństwo (s. 141-144); Jasnogórski Wizerunek jako wyraz obecności Maryi we wspólnocie wiary (s. 144-147) i budowanie parafii przez Pielgrzymującą Matkę Bożą (s. 147-152). W konkluzji jest cenne stwierdzenie o szczególnej misji Maryi w tworzeniu i umacnianiu w Kościele więzi ludzi z Bogiem i między sobą (s. 152).

Rozdział dziewiąty nosi tytuł: „Maryja w dialogu katolicko-protestanckim” (s. 153-175). Jest owocem ekumenicznych studiów Autora. Zaczyna się pytaniem: „Katolicy i protestanci odkrywają Matkę Pana?” (s. 153), ukazuje obecną orientację teologicznego mówienia o Maryi (s. 154-158), Mariologię w Kościołach i między Kościołami (s. 158-160)

oraz ekumeniczne zbliżenia (s. 160-172) – owoc dialogu między Kościołem rzymskokatolickim a Światową Radą Kościołów (s. 161-162), metodystami (s. 162-164), luteranami (s. 164-166), anglikanami (s. 166-168), chrześcijanami ewangelikalnymi (s. 168-171), zielonoświątkowcami (s. 171n). Podaje wnioski wynikające z dialogu (s. 172-174): nie można mówić, iż mariologia jest jedną z poważniejszych przeszkód w osiągnięciu jedności chrześcijan i warto kontynuować rozmowy.

Rozdział dziesiąty omawia pośrednictwo Maryi w dokumencie z Dombes *Maryja w Bożym planie i w komunii świętych* (s. 175-186), owocu dyskusji francuskojęzycznych katolików, luteran i ewangelików reformowanych (s. 176-181). Treść dokumentu przedstawiona jest w części „Pośrednictwo Maryi a Jej przyzywanie” (s. 179-183) ze zwróceniem uwagi na przesadne stosowanie zasady *sola Scriptura* i francuską kontekstualność stanowiącą zawężenie podejścia do bogatego problemu (s. 180n), pokazuje, że wiara w pośrednictwo Maryi jest starsza i czcigodniejsza niż się wydaje... (s. 181-183), podkreśla związek pośrednictwa Chrystusa z pośrednictwem Maryi (s. 183n) i ocenia przesłanie dokumentu jako wartościowego tekstu domagającego się jednak uważnej lektury i pogłębionego studium, by pokonywać istniejące jeszcze trudności i nie czynić z osoby Maryi symbolu tego, co dzieli wyznawców Jej Syna (s. 185n).

Rozdział jedenasty poświęcony jest Różańcowi jako modlitwie jednoczącej chrześcijan (s. 187-200), jego wymiarowi ekumenicznemu (s. 187n), ukazywaniu maryjności chrystologicznej (s. 188-192), prowadzeniu do kontemplacji (s. 192-195), biblijności (s. 195-198), powszechności (s. 198n).

Ostatni dwunasty rozdział książki polskiego teologa to „Maryja Królową Polski” (s. 201-207). Autor przypomina Konstytucję 3 Maja (s. 201n), sytuację po II wojnie światowej (s. 202), związek religijności z umiłowaniem Ojczyzny (s. 202-204), obecność Maryi w dziejach Narodu (s. 204n) i podaje myśli na dziś: wezwanie do troski o świętość rodzin, szacunek dla osób starszych, do codziennej rzetelnej służby przez dobre wykonywanie swych obowiązków i troskę o potrzebujących, do wzajemnej miłości, życzliwości, zgody, poświęcenia i poczucia odpowiedzialności za Polskę (s. 205n).

Po każdym rozdziale jest modlitwa: bł. papieża Pawła VI (s. 26); św. Jana Pawła II (s. 46); z Akatysty ku czci Bogurodzicy (s. 71); kard. Stefana Wyszyńskiego (s. 86); z litanii do Matki Bożej Miłosierdzia (s. 102); św. Maksymiliana Marii Kolbego (s. 108); ks. Franciszka Blachnickiego (s. 135); do Matki Bożej Częstochowskiej (s. 152); Pod Two-

ją obronę (s. 175); św. Barnarda z Clairvaux do Matki Słowa (s. 186); do Matki Bożej Różańcowej (s. 200), do Matki Boskiej Częstochowskiej (s. 207).

Książka przedstawia rzetelną wiedzę na temat mariologii, pokazuje dokonania i ukazuje dalsze perspektywy ekumenicznego dialogu o Maryi uczestniczącej w jedynym pośrednictwie Jej Syna, znaczenie kultu Maryi w polskiej religijności i podaje wiele konkretnych wskazań cennych dla osób pragnących pogłębiać swą wiarę oraz dla duszpasterzy starających się, by kształtować właściwy obraz Maryi i dojrzałą pobożność maryjną u wiernych.